

Möten att minnas

BILD: PER MYREHED

■ Miljontals människor möts varje år på järnvägsstationerna runt om i Sverige. Lagom till 150-årsjubileet dokumenteras några av dessa möten. Cajsa Lindgårdh, marknadskoordinatör på Jernhusen, som äger och förvaltar Sveriges järnvägsstationer, är fascinerad av de berättelser som trillar in.

– Berättelserna kan handla om historiska möten, affärsmöten eller helt vanliga möten. Men de allra flesta handlar givetvis om kärlek. Någon skriver: "Och där, som en ängel nedstigen från himlen, kom han gående. Solbränd, rak i ryggen och med ett oefterhärmligt leende på läpparna."

– Centralstationen i Stockholm byggdes 1871 och i dag passerar 250 000 människor dagligen i den byggnaden. Det är fantastiskt att tänka sig vad alla dessa möten betyder.

Berätta om ditt eget möte!
Gå in på www.jernhusen.se

Visste du att ...

... det finns spårvagnar som kan köra både på spårvagnsnätet och järnvägsnätet? Det öppnar spännande möjligheter för kollektivtrafiken. I våras testades för första gången en duospårvagn i Sverige. Testet genomfördes av VTI i samarbete med tillverkaren Alstom. Nyfikna i ett antal städer i södra Sverige fick chansen att provåka innan fordonet, som lånades in från Kassel i Tyskland, lämnades tillbaka. Vagnen går normalt på el, men kan också köras dieselelektriskt på oelektrifierade banor.

BILD: KARIN TORNBLOM

Rocktåget ...

... rullade under juli och augusti ut i den svenska sommaren med Tomas Ledin, Jill Johnson och Andreas Johnson ombord. Fyra timmar rock, country, pop och allsång fick publiken uppleva i de städer där tåget stannade.

Turnén tog sig runt i landet i ett specialutrustat tåg med en särskild svart design. Förutom lok fanns en sovvagn, sittvagn och en restaurangvagn med i tåget, som artisterna dock fick lämna tillfälligt för att komma till konserten i Visby.

På spåret

TEXT: Anders Fahlman ■ ILLUSTRATION: Lorens Palmgren

På spåret?

Ingvar Oldsberg i Det Stora Järnvägstestet

BILD: BOHÅKANSSON, BILDUPPRAGET/SVT

I 19 år har Ingvar Oldsberg grillat sina gäster i succéprogrammet På spåret, tillsammans med vapendragaren Björn Hellberg. Nu är det dags för Ingvar Oldsberg att grillas på sina kunskaper om tåg och järnvägar. Utgångsläget är ganska bra. Ingvar tycker om tåg!

– Jag älskar att åka tåg. Under en tågresa kan jag prata med människor, ta det lugnt och kanske läsa. En tågresa är helt enkelt avkopplande, säger han. Var kommer Ingvar att hamna på poängskalan i Det Stora Järnvägstestet? Är han på spåret? Eller – fullständigt ur spår?

INGVARS SVAR ÄR MARKERADE MED ORANGE FÄRG

UPPVARMNING

❓ Vad föredrar du?

- **Tåg** eller flyg?
- **Inlandsbanan** eller banankompott?
- Nedläggning eller **utbyggnad**?
- Plastmacka eller **kalvfärsbiff, potatissallad med sardeller och kapris samt tomatsås** (serveras i restaurangvagnarna hos ett av landets många tågoperatörer)?
- Lastbil eller **godståg**?

GODSTÅG

❓ Ibland häpnar man över hur långt ett godståg kan vara. Men vilken är den normala max-tåglängden för godståg i Sverige?

300 meter - 450 meter - **650 meter**

” Det är ju väldigt långa ibland de där rackarna. 650 meter skulle jag tro!
(Rätt svar: 650 meter)
(1 poäng av 1)

UTAN SPÅR?

❓ Två av dessa fem orter kommer aldrig att vara med i tv-programmet På spåret. Dit går nämligen ingen järnväg! Vilka är orterna?

ASKERSUND ARBOGA
SUNNE
BURTRÄSK
EMMABODA

” Ja, sånt här kan jag efter många resor runt om i landet. Jag är så intresserad av platser och städer.
(2 poäng av 2)

Klart för avgång

ISS TrafficCare erbjuder helhetslösningar inom transportsektorn. Här ingår trafikklara persontåg och rena och komfortabla stationsmiljöer. Vi har en unik kompetens inom klagöring och service av persontåg där vi ansvarar för hela processen från ankomst till att det åter sätts i trafik. Vi erbjuder också en mängd tjänster inom stations- och städservice, fordonshantering samt logi för resandepersonal. Inom stationstjänsten har vi utvecklade system för säker biljetthantering och visering.

ISS TrafficCare – transportsektorns tjänsteleverantör!

ISS TrafficCare AB Box 905 170 09 Solna Tel 08-762 35 00

ISS TrafficCare ingår i ISS Facility Services som är ett av Sveriges ledande företag inom Facility Management och integrerade servicelösningar. www.iss-fs.se

ORD

? Vet du vad dessa ord betyder?

TGV

” Hmm, jag känner igen förkortningen så väl. Men kommer faktiskt inte ihåg vad den står för just nu!
(Rätt svar: Frankrikes snabbtåg; Train a Grande Vitesse)

Shinkansen

” Också ett snabbtåg! I Kina, tror jag. Nej, i Japan!
(Rätt svar: Snabbtåg i Japan)

X2

” Nej, jag har faktiskt ingen aning.
(Rätt svar: X2 är fabriksnamnet på det tåg som SJ valt att kalla X2000)
(1 poäng av 3)

Ingvars resultat

På spåret

Smalspårig

Ur spår

Fullständigt ur spår

MILJÖN

? Låt oss jämföra tåget och flyget när det gäller utsläppen av koldioxid till atmosfären. Vi tänker oss en resa mellan Göteborg och Stockholm. Tåget är ett halvfyllt X2000 och flyget en Boeing 737 med 65 procents beläggning. Hur stora är utsläppen av koldioxid per passagerare?

Flyget

26 kilo? 46 kilo? **66 kilo?**
(Rätt svar: 66 kilo)

Tåget

2,6 kilo? 2,6 hekto? **2,6 gram?**
(Rätt svar: 2,6 gram)

” Ja, det här kan jag ju egentligen inte. Det är förstås den högsta och den lägsta siffran. Men detta är ju faktiskt häpnadsväckande siffror, inte minst med tanke på växthuseffekten.
(2 poäng av 2)

SIFFROR

! Para ihop med rätt siffra.

3629 st → Antal järnvägsbroar
127 st → Antal trådbyteståg som Banverket förfogar över
1 st → Antal järnvägstunnlar
(3 poäng av 3)

- Vi pysslar om tågen och gör det som krävs för att de ska rulla, säger Mats Hultmo, chef för EuroMaint Rails verkstad i Hagalund.

Vad gör tåget på natten?

Ett effektivt underhåll är avgörande för en punktlig och säker tågtrafik. När det blivit läggdags för de allra flesta, då är det full rulle i tågverkstan.

Efter en lång dags arbete med resor över hela Sverige, är även tågen trötta och behöver pysslas om. Då står de still i till exempel Hagalunds verkstad utanför Stockholm, där ett 130 man starkt team året runt tar hand om både utsida och insida. Underrederna ska kollas, hjul och bromsbelägg mätas, dörrar, toaletter, ventilation samt värmsystem kontrolleras och vatten fyllas på. Mats Hultmo som är verkstadschef i Hagalund förklarar:

- På nätterna gör vi det som krävs för att tågen ska rulla problemfritt under dagarna.

EuroMaint utför säkerhetsåtgärder och ombyggnationer, Trafficare sköter om städningen av tågen.

Mats Hultmo förklarar, att precis som en människa behöver tågen vård i förebyggande syfte för att hålla länge. Tågens livslängd varierar beroende på modell, men de håller i många år. Efter 1,2 miljoner kilometer plockas i princip hela tåget isär och går igenom för att fortsätta rulla i ytterligare flera år.

- Vi byter till exempel boggier, hjulaxlar och motorer.

Vad gör tågverkstan på dagarna då? Jo, då tas godstågen, som ofta rullar på nätterna, om hand.

TEXT: Felicia Sværen

BILD: T. Busch-Christensen

Bra att veta om avregleringen

Fram till 1988 skötte SJ järnvägen i Sverige, både spår och trafik. Det året skapades Banverket, som myndighet med ansvar för infrastrukturen. Sedan dess har olika företag börjat trafikera järnvägsnätet. SJ är i dag ett persontrafikföretag bland andra, men har monopol på vissa viktiga sträckor. För godstrafiken råder fri konkurrens.
(Källa: Banverket)

Effekterna av avregleringen?
Resandet på järnväg har ökat

med 36 procent mellan 1988 och 2003. Avregleringen kan vara en orsak till detta.

Under samma tidsperiod har turtätheten i medeltal ökat med 50 procent för alla tåg, samtidigt som restiderna har minskat med 19 procent.

- Vi ser att kostnaderna minskat i järnvägsverksamheten och alla de företag som skapades när SJ bolagiserades, kan i dag uppvisa vinst, berättar Roger Kristensson, generalsekreterare, Järnvägsforum.

- Det har aldrig gått mer gods på järnväg i Sverige än nu, säger Stefan Back, vd för Transportindustriförbundet.

BILD: WWW.VTI.SE

När behovet är som störst
- är SweMaint som närmast

Med 9 verkstäder, 30 mobila servicefordon och lagerhållning av färdiga utbyteshjul på 30 olika platser i landet erbjuder vi snabb och effektiv hjälp med hjulbyten, reparationer och övrig service.

Anlita SweMaint - ett bra sätt att spara tid och pengar.

SweMaint

Utbyvägen 151. 415 07 Göteborg
Tel 031-10 36 00. Fax 031-10 36 69
www.swemaint.se